

Значення міжнародних змагань U23 на подальшу кар'єру борців

Латишев М.В.¹, Тропін Ю.М.², Каупужс Айварс³

¹ Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

² Харківська державна академія фізичної культури

³ Резекненська академія технологій, Латвія

Анотація. У статті досліджено спортивні кар'єри учасників чемпіонатів світу U23 з боротьби 2017–2019 років. Вивчено їхні подальші досягнення на змаганнях серед дорослих, включаючи континентальні чемпіонати, чемпіонати світу та Олімпійські ігри. Змагання U23 визначено як важливий етап переходу між віковими категоріями, що сприяє адаптації спортсменів до рівня дорослих та підвищує їхні шанси на успіх та заходи на кидок без фінального зусилля, а також кидки на швидкість.

Ключові слова: боротьба; результат; U23; вікові категорії, кар'єра.

Вступ. Сучасний рівень змагальної діяльності спортсменів є дуже високим, що вимагає поступової багаторічної підготовки (Бойченко, 2024; Коробейніков та ін., 2020; Латишев та ін., 2022). Наукові дослідження підтверджують важливість прогнозування та розробки моделей розвитку спортсменів з урахуванням їхніх кар'єрних етапів (Бойченко & Беянінов, 2017; Тропін та ін., 2022).

Спортивна кар'єра борців – це шлях постійного самовдосконалення, дисципліни та боротьби не лише з суперниками, а й із власними обмеженнями. Вона починається з перших тренувань у дитинстві та може тривати до найвищих рівнів міжнародних змагань. Борці повинні проявляти виняткову витривалість, силу волі та прагнення до перемоги, щоб досягти успіху в цьому вимогливому виді спорту. У процесі своєї кар'єри вони здобувають цінний досвід, що допомагає їм розвиватися як у спорті, так і в особистому житті. Кожен етап їхнього шляху – від регіональних турнірів до Олімпійських ігор – є важливим кроком у досягненні спортивних цілей та залишає незабутній слід у житті кожного борця (Первачук та ін., 2020; Latyshev et. al., 2022).

Для борців пік змагальної форми припадає на 25–26 років. Але досягнення успіху на міжнародному рівні вимагає проходження важливих етапів поступового розвитку (Curby et. al., 2023). Міжнародні змагання серед борців вікової категорії U23 займають важливе місце у спортивній кар'єрі молодих спортсменів. Вони служать важливим етапом на шляху до високих досягнень у боротьбі, оскільки забезпечують молодим спортсменам можливість набувати досвіду на міжнародній арені і вдосконалювати свої технічні та тактичні навички. Змагання U23 допомагають їм адаптуватися до високої конкуренції на світовому рівні. Результати, досягнуті на цих турнірах, можуть стати ключовими для формування подальшої кар'єри спортсменів, впливаючи

на їхню мотивацію, вибір тренувальних програм і участь у найбільших спортивних змаганнях (Шандригось, 2019; Latyshev et. al., 2024).

Також, змагання U23 були створені для забезпечення ефективного переходу від юніорського до дорослого рівня, допомагаючи спортсменам реалізувати свій індивідуальний потенціал (Durand-Bush & Salmela, 2002; Li et. al., 2018; Latyshev et. al., 2024). Однак дослідження, що стосуються цих змагань, залишаються фрагментарними.

Зв'язок дослідження з науковими програмами, планами і темами. Робота виконана відповідно до теми НДР кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту «Інноваційні технології навчально-тренувального процесу у фізичному вихованні та спорті» (державний реєстраційний номер 0124U000490).

Мета роботи – провести аналіз виступів учасників чемпіонатів світу з боротьби U23 2017–2019 років на подальших змаганнях серед дорослих.

Матеріали та методи дослідження. У дослідженні були використані такі методи: аналіз наукової та методичної літератури, аналіз офіційних результатів і методи математичної статистики.

У роботі вивчено спортивні кар'єри учасників чемпіонатів світу U23 2017, 2018 та 2019 років у вільній та греко-римській боротьбі. Загалом було проаналізовано 863 спортивних біографій. Дані отримано з офіційного сайту United World Wrestling (unitedworldwrestling.org). Було враховано результати на офіційних міжнародних змаганнях серед дорослих, таких як континентальні чемпіонати, чемпіонати світу, та Олімпійські ігри.

Результати дослідження та їх обговорення. Дослідження полягає в оцінці спортивних досягнень борців (які були учасниками чемпіонату світу U23) на змаганнях серед дорослих. Ці досягнення мають важливе значення для розуміння ролі змагань U23 у спортивній кар'єрі борців. На рисунку 1 представлено відсоток спортсменів, які прийняли участі та стали медалістами на офіційних змаганнях серед дорослих.

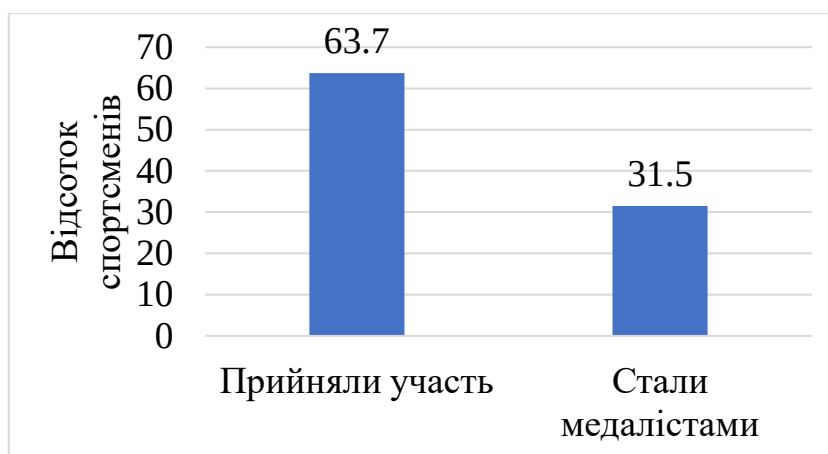

Рис. 1. Результати виступів на змаганнях серед дорослих учасників чемпіонатів світу U23

Серед всіх учасників змагань до 23 років: 63,7 % всіх борців брали участь у змаганнях серед дорослих і 31,5 % з них стали медалістами. Призери чемпіонату світу U23 мають вищі показники, понад 80 % стали учасниками та понад 50 % – призерами офіційних змагань серед дорослих. Потрібно підкреслити, що для призерів ці змагання U23 можуть служити підготовчими та/або контрольними перед участю у змаганнях серед дорослих, що є ще одним аспектом їх спортивної підготовки.

Висновки. Змагання U23 є важливим етапом для переходу між віковими також виконують функцію підготовчих змагань для спортсменів, готових виступати на рівні дорослих, що покращує їх шанси на успіх. В той час, як для деяких спортсменів змагання U23 стають основним етапом кар'єри, надаючи можливість продовжити її та здобути міжнародний досвід.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі будуть спрямовані на дослідження тенденцій виступів борців на змаганнях до 23 років.

Література:

- Бойченко, Н. В., & Белянінов, Р. І. (2017). Показники змагальної діяльності борців. *Єдиноборства*, 1, 23-26.
- Бойченко, Н. В. (2024). Аналіз результатів виступів країн-учасниць на Олімпійських іграх 2024 з дзюдо. *Physical culture and sport: scientific perspective*, 3, 19–24. <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.3.3>
- Коробейніков, Г., Воронцов, А., Костюченко, В., & Григоренко, О. (2020). Аналіз змагальної діяльності збірної команди України з греко-римської боротьби на чемпіонатах Європи 2019–2020 років. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, (4), 27-33.
- Латишев, М. В., Поляничко, О. М., Вольський, Д. С., Лахтадир, О. В., & Рибак, Л. О. (2022). Аналіз попередніх досягнень призерів чемпіонату світу 2022 року з вільної боротьби. *Єдиноборства*, № 4(26), 44–53, doi:10.15391/ed.2022-4.05
- Первачук, Р., Сибіль, М., Шандригось, В., Загура, Ф., Стельмах, Ю., & Кухтій, С. (2020). Індивідуальна підготовка кваліфікованих борців вільного стилю з урахуванням компонентів анаеробного механізму енергозабезпечення. *Єдиноборства*, 1(15), 35-45. <https://doi.org/10.15391/ed.2020-1.04>
- Тропін, Ю. М., Голоха, В. Л., Романенко, В. В., Шандригось, В. І., & Ференчук, Б. М. (2022). Аналіз змагальної діяльності висококваліфікованих спортсменок в вільній боротьбі. *Єдиноборства*, 4(26), 75-87. <https://doi.org/10.15391/ed.2022-4.08>
- Шандригось, В. (2019). Динаміка кількості вагових категорій борців вільного стилю в програмах Олімпійських ігор. *Єдиноборства*, 2(12), 58-67. <https://doi.org/10.5281/zenodo.2544680>
- Durand-Bush, N., & Salmela, J. H. (2002). The development and maintenance of expert athletic performance: Perceptions of world and Olympic champions. *Journal of applied sport psychology*, 14(3), 154-171. doi.org/10.1080/10413200290103473
- Curby, D., Dokmanac, M., Kerimov, F., Tropin, Y., Latyshev, M., Bezkorovainyi, D., & Korobeynikov, G. (2023). Performance of wrestlers at the Olympic Games: gender aspect. *Pedagogy of Physical Culture and Sports*, 27(6), 487–493. <https://doi.org/10.15561/26649837.2023.0607>
- Latyshev, M., Holovach, I., Polianychko, O., Tropin, Y., Shtanagei, D., & Lakhtadyr, O. (2024). The Significance of U23 Competitions in Wrestling Career. *Studia sportiva*, 18(2). <https://doi.org/10.5817/StS2024-2-11>

- Latyshev, M., Tropin, Y., Podrigalo, L., & Boychenko, N. (2022). Analysis of the Relative Age Effect in Elite Wrestlers. *Ido movement for culture. Journal of Martial Arts Anthropology*, 3, 28-32. <https://doi.org/10.14589/ido.22.3.5>
- Li, P., De Bosscher, V., Pion, J., Weissensteiner, J.R. & Vertonghen, J. (2018). Is international junior success a reliable predictor for international senior success in elite combat sports? *European journal of sport science*, 18(4), 550–559.

Відомості про авторів:

Латишев Микола Вікторович – к.фіз.вих., доцент
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
<https://orcid.org/0000-0001-9345-2759>
E-mail: nlatyshev.dn@gmail.com

Тропін Юрій Миколайович – доцент, к.фіз.вих., завідувач кафедри
одноборств
Харківська державна академія фізичної культури
<http://orcid.org/0000-0002-6691-2470>
E-mail: tyn.82@ukr.net

Каупужс Айварс – PhD
Резекненська академія технологій, Латвія
<https://orcid.org/0000-0002-1460-8864>
E-mail: aivars.kaupuzs@rta.lv

Надійшла до редакції 10.01.2025 р.